

Faseplan Bestaanszekerheid

Inspanningen eerste fase

Inspanningen eerste fase Programma Bestaanszekerheid (2024 tot en met 2025)

Voor het behalen van de doelen uit het programmaplan, zijn inspanningen nodig. De inspanningen voor de eerste fase van het programma komen voort uit de bouwfase. Deze zijn onder andere opgehaald in een bijeenkomst met betrokken maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen. De inspanningen zijn naast een afwegingskader gelegd. Daarin staan voorwaarden waar een inspanning aan moet voldoen om uitgevoerd te kunnen worden. Hierbij is onder andere gekeken naar uitvoerbaarheid, in welke mate dit bijdraagt aan een blijvende verandering en draagvlak onder partners en ervaringsdeskundigen. Ook is afgewogen in hoeverre deze inspanningen bijdragen aan de leidende principes, die nodig zijn om de verandering op gang te brengen.

Met deze inspanningen verwachten we echt iets te kunnen bereiken in het verbeteren van bestaanszekerheid. Bovendien komen we tegemoet aan de wensen van de betrokken partijen.

De prioriteit voor 2024 en 2025 ligt bij:

- Het betrekken van partners buiten het gemeentehuis.
- Het inzetten van instrumenten voor partners zodat zij binnen het eigen werkveld aandacht hebben voor bestaanszekerheid.
- Diverse inspanningen zitten in dit eerste jaar in de opstart- en onderzoeksfase. Een voorbeeld is een nulmeting. Het is nodig om eerst een helder beeld van het startpunt van een project te hebben, om in de jaren daarna daar verder op door te kunnen gaan en vruchten te kunnen plukken.

Voor de veranderopgave van het programma is het belangrijk om intern de goede doorvertaling te maken van leidende principes naar de uitvoerende teams. Ook bekijken we hoe we ervaringsdeskundigen goed in kunnen zetten.

De inspanningen voor de volgende fase van het programma (na 2025), worden onder andere na een zogenaamd 'Eiland van reflectie' voorgesteld. Dat is een uitgebreide evaluatie.

Inhoudsopgave

Programmabrede inspanningen 4

- Datamonitor bestaanszekerheid ontwikkelen 4
- Vertalen van leidende principes naar handvatten voor de uitvoering 4
- Communicatiestrategie bestaanszekerheid ontwikkelen 4
- Participatie binnen de uitvoeringsfase van het programma vormgeven 4
- Aanjaagbudget inzetten voor initiatieven buiten het programma die bijdragen aan bestaanszekerheid 5

Meer inwoners hebben financiële zekerheid en ervaren minder geldzorgen 6

- Communicatiemateriaal voor life events ontwikkelen 7
- Andere invulling van het minimabeleid realiseren 7
- Vergroten van de bekendheid met ondersteuning in het medisch en sociaal domein 8
- Onderzoek doen naar 'overnemen van schulden' 8
- Vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van schuldhulpverlening 9

Meer inwoners voelen zich gezonder 10

- Ontwikkelen van een integraal trainingsprogramma over bestaanszekerheid 11
- Integreren van bestaanszekerheid in subsidieafspraken met subsidiepartners 11
- Deelnemen aan de pilot 'Wereldtandartsen' 12
- Breder inzetten van het tussen-wal-en-schip budget als maatwerkbudget 12
- Aansluiten bij de stichting Babyspullen 13
- Integreren van bestaanszekerheid als speerpunt binnen bestaand beleid en projecten 13

Meer inwoners hebben de zekerheid van een betaalbare en passende woonruimte 14

- Onderzoek doen naar mogelijkheden om verschillende doelgroepen voorrang te verlenen bij de toewijzing van betaalbare huur- en koopwoningen 15
- Onderzoek doen naar de mogelijkheid voor 1 time-out plek voor 1 of 2 dagen inclusief hulpverlening 15
- Waarborgen van het thema bestaanszekerheid in de op te stellen woonzorgvisie 16
- Evalueren van de aanpak Woonbewust en aanpassen van de werkwijze 16

Programmabrede inspanningen

Datamonitor bestaanszekerheid ontwikkelen

- Verder SMART maken van operationele doelstellingen
- Ontwikkelen datamonitor
- Aandacht voor kwalitatieve en kwantitatieve data

Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Vertalen van leidende principes naar handvatten voor uitvoering

- Focus aanbrengen in leidende principes
- Vertalen naar uitvoerende teams gemeente
- Vertalen naar uitvoerende medewerkers van samenwerkingspartners

Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Communicatiestrategie bestaanszekerheid ontwikkelen

- Ontwikkelen programmabrede communicatiestrategie
- Uitrollen programmabrede communicatiestrategie

Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Participatie binnen de uitvoeringsfase van het programma vormgeven

- Speciale aandacht voor de rol van ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld opleiden ervaringsdeskundigen die daarnaast in dienst genomen kunnen worden)

Vierde kwartaal 2024
en eerste kwartaal 2025

Programmabrede inspanningen

Aanjaagbudget inzetten voor initiatieven buiten het programma die bijdragen aan bestaanszekerheid

- Voor initiatieven buiten het programma, die bijdragen aan de doelen
- Leveren van een incidentele financiële bijdrage

Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Meer inwoners
hebben financiële
zekerheid en
ervaren minder
geldzorgen

Meer inwoners hebben financiële zekerheid en ervaren minder geldzorgen

Iedereen heeft op meerdere momenten in zijn/haar leven te maken met (eventueel onvoorziene) veranderingen in de privésfeer. Denk aan een overlijden in de nabije omgeving, van baan veranderen of aan het beëindigen van een relatie. Zulke momenten hebben bijna altijd ook gevolgen voor de financiën. Door het beschikbaar maken van goede informatie rondom ingrijpende life-events, helpen we inwoners te begrijpen wat er op ze af komt. Zo helpen we ze om problemen te voorkomen en eventueel tijdig hulp te zoeken.

Communicatiemateriaal voor life events ontwikkelen

- Inzetten op twee life-events; 18 worden en uit elkaar gaan
- Ontwikkelen van divers communicatiemateriaal (en benutten materiaal van VNG)
- Verspreiden van materiaal op logische vindplekken van de doelgroep
- Doorontwikkelen van de Kwikstart-app

Vierde kwartaal 2024
en eerste kwartaal
2025

Voor inwoners met een laag inkomen, is er gemeentelijk beleid voor ondersteuning. Het minimabeleid in de gemeente Barneveld vraagt, gezien de veranderde maatschappelijke context, om evaluatie en vernieuwing. Het doel is om de bestaande minimaondersteuning toegankelijker te maken en zo het bereik te verhogen. Betere participatie van kwetsbare inwoners draagt bij aan een betere gezondheid en gelukkiger leven. Eerst focussen we ons op het proces van aanvraag t/tot en met toekennen/facturatie. In een latere fase wordt ook naar de inhoud van de regelingen gekeken.

Andere invulling van het minimabeleid realiseren

- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een laagdrempeligere manier van aanvragen, toekennen en gebruiken van de regelingen (marktconsultatie)
- Schrijven van een businesscase en scenario's voorleggen aan het college (en eventueel gemeenteraad)
- Inkooptraject (eventueel)

Derde en vierde
kwartaal 2024 en
eerste kwartaal
2025

Meer inwoners hebben financiële zekerheid en ervaren minder geldzorgen

Er zijn veel verschillende mensen die inwoners ondersteuning bieden, ieder vanuit de eigen professie. Denk aan de huisarts, de maatschappelijk werker of een advocaat. Armoede is vaak een onderliggende component die minder makkelijk wordt gesignaleerd. En als deze wordt gesignaleerd, weet men vaak niet hoe men een inwoner dan de weg kan wijzen. Het is belangrijk dat er goede informatie is, bijvoorbeeld over welke hulp waar beschikbaar is. Met name in het medische veld is geconstateerd dat professionals nog onvoldoende weten over waar zij inwoners naar door kunnen verwijzen en hoe.

Vergroten van de bekendheid met ondersteuning in het medisch en sociaal domein

- Centrale informatiebijeenkomst (aansluitend bij een natuurlijk moment) organiseren
- We ontwikkelen, specifiek voor het medisch domein, toegankelijk informatie over (hulp bij) armoede en geldzorgen
- We zoeken aansluiting bij het trainingsprogramma (andere inspanning) om betrouwbare informatie bij de juiste professionals in beeld te krijgen

Vierde kwartaal 2024
t/m eind 2025

In het land zijn de afgelopen periode op meerdere plekken initiatieven gestart om schulden van inwoners over te nemen. Bijvoorbeeld een gemeentelijke aanpak in een bepaalde wijk of een particulier initiatief door een welvarende familie. Het doel is om schulden per direct over te nemen / kwijt te schelden en daarmee inwoners een nieuwe start te gunnen. De achterliggende gedachte is dat armoede zorgt voor stress en een slechte omgeving om in op te groeien. Het is belangrijker om dit op te lossen in plaats van te focussen op waardoor mensen in de situatie zijn gekomen. Op 10-7-2024 heeft de gemeenteraad via een motie het college van B en W de opdracht gegeven om te onderzoeken in hoeverre een dergelijke aanpak ook voor Barneveld succesvol/wenselijk kan zijn.

Onderzoek doen naar 'overnemen van schulden'

- Verdiepen in initiatieven elders, waaronder Arnhem en Rotterdam
- Een analyse maken of en hoe in Barneveld een dergelijke methode er uit kan zien
- Advies uitbrengen richting college en raad op basis van de bevindingen

Tweede en derde
kwartaal 2025

Meer inwoners hebben financiële zekerheid en ervaren minder geldzorgen

Mensen met schulden doen er gemiddeld ruim 5 jaar over om hulp te zoeken. En slechts 10% van de mensen met problematische schulden zoekt hulp. Dat heeft verschillende oorzaken, waarvan onwetendheid en wantrouwen bovenaan staan. Het is belangrijk om inwoners de juiste informatie te geven en de stap naar hulp te verkleinen.

Vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van schuldhulpverlening

- Bestaand communicatiemateriaal updaten en verspreiden (folders/website/geldvraagbarneveld)
- Communicatiekalender aanvullen door met berichtgeving aan te sluiten op natuurlijke momenten
- Ervaring opdoen met schuldhulpverlening naar de inwoner toe brengen (vast gezicht, op vast moment in de week, op een vaste plek in de wijk), hierbij zoeken we aansluiting bij de buurtgerichte aanpak

Vierde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Meer inwoners
voelen zich
gezonder

Meer inwoners voelen zich gezonder

Er zijn veel partners in het sociaal en medisch domein in contact met inwoners, zowel vrijwilligers als professionals. Zij kunnen een sleutelrol spelen in de visie van het Programma Bestaanszekerheid: we willen dat inwoners zich geen zorgen hoeven te maken over hun bestaanszekerheid. Hiervoor zijn voldoende kennis, vaardigheden en handelingsperspectief van groot belang. Ook is het belangrijk dat vrijwilligers en professionals in het sociaal en medisch domein elkaar weten te vinden en elkaars aanbod kennen.

Ontwikkelen van een integraal trainingsprogramma over bestaanszekerheid

- Organiseren congres / bijeenkomst over thema bestaanszekerheid
- Verzorgen minstens 5 trainingen / workshops
- Inzetten beknopte e-learning over bestaanszekerheid
- Projectplan voor 2026 en verder over gecombineerd trainingsaanbod op het gebied van bestaanszekerheid, positieve gezondheid, basisvaardigheden en het herkennen

**Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025**

Er zijn veel subsidiepartners actief in de gemeente Barneveld. Bijvoorbeeld op het gebied van sport, cultuur, ontmoeten en preventieve hulp- en dienstverlening. We willen bij deze partners meer sturen op het behalen van doelen met betrekking tot bestaanszekerheid. Bijvoorbeeld door partners hun activiteiten gericht in te laten zetten op doelgroepen die problemen ervaren met betrekking tot bestaanszekerheid. Zo kunnen slimme combinaties worden gemaakt en kunnen meer partners een grotere rol spelen bij het signaleren en voorkomen van bestaansonzekerheid.

Integreren van bestaanszekerheid in subsidieafspraken met subsidiepartners

- Advies en implementatievoorstel voor het integreren van bestaanszekerheid in subsidieafspraken (zowel binnen als buiten bestaande subsidieafspraken en budgettaire kaders)
- De implementatie van bovenstaand advies in 2025
- Op basis van de ervaringen in 2025 een advies over de aanpak en het benodigde budget in 2026 en verder

**Derde en vierde
kwartaal 2024**

Meer inwoners voelen zich gezonder

Mondzorg maakt bij volwassenen in Nederland geen onderdeel uit van het basispakket binnen de zorgverzekering. In de praktijk leidt dit tot schrijnende situaties van mensen met veel pijnklachten die niet worden verholpen. Dit kan een belemmerende factor zijn voor een representatief voorkomen bij het zoeken naar werk. Daarom willen we, binnen de mogelijkheden die een gemeente heeft, stimuleren dat er meer mogelijkheden zijn voor mondzorg voor mensen die dit echt niet kunnen betalen. In 2022/2023 doen we dit door deelname aan de pilot Wereldtandartsen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Deelnemen aan de pilot 'Wereldtandartsen'

- We faciliteren een bezoek van de 'tandartsenbus' van de Wereldtandartsen in de gemeente Barneveld met gratis mondzorg voor mensen die dit niet kunnen betalen
- Onder begeleiding van Wereldtandartsen onderzoeken we de mogelijkheid om een lokaal 'compassienetwerk' op te zetten met lokale tandartsen die een rol willen spelen in het aanbieden van basis mondzorg voor mensen die dit niet kunnen betalen

Derde kwartaal 2024
t/m tweede
kwartaal 2025

Soms dreigen inwoners tussen wal en schip te vallen, omdat zij niet in aanmerking komen voor een regeling of omdat deze niet passend is. Maatwerk en interventies zijn dan gewenst om te voorkomen dat problematiek complexer wordt met alle gevolgen van dien. Op deze manier kunnen soms ook zwaardere vormen van hulp en ondersteuning worden voorkomen.

Breder inzetten van het tussen-wal-en-schip budget als maatwerkbudget

- Onderzoeken hoe het tussen wal en schip budget beter ingezet kan worden en hierover een advies uitbrengen
- Hierbij maatschappelijke organisaties betrekken waarbij specifieke situaties van inwoners bekend zijn en met hen samen te werken bij het beoordelen en toekennen van het budget
- Implementeren van advies en starten van een pilot
- Pilot evalueren en advies over vervolg en benodigd budget uitbrengen

Derde kwartaal 2024
t/m eind 2025

Meer inwoners voelen zich gezonder

In de eerste 1.000 dagen van het leven van een kind wordt de belangrijkste basis gelegd voor de toekomst. Geldzorgen en financiële problemen in het gezin kunnen hierin erg bepalend zijn. Lokale professionals in de geboortezorg geven aan dat er behoefte is aan babyspullen, zodat aanstaande ouders met geldzorgen zich geen zorgen hoeven te maken over de spullen die nodig zijn voor de geboorte van hun kindje.

Aansluiten bij de stichting Babyspullen

- We sluiten aan bij stichting Babyspullen, zodat mensen die geen geld hebben om babyspullen aan te schaffen een pakket kunnen ontvangen
- We zorgen dat professionals in de geboortezorg hier actief inwoners voor aanmelden

Derde kwartaal 2024

Bestaanszekerheid heeft een relatie met veel thema's uit het gemeentelijk domein. Bijvoorbeeld Kansrijke Start, sport, bewegen, cultuur, het Gezonde Leefstijlakkoord, duurzaamheid, enzovoorts. Door bestaanszekerheid integraal te koppelen aan deze thema's kan er meer effect worden bereikt.

Integreren van bestaanszekerheid als speerpunt binnen bestaand beleid en projecten

- We voegen bestaanszekerheid als speerpunt toe in bestaand beleid/bestaande projecten zoals Kansrijke Start, Het Gezonde Leefstijlakkoord, duurzaamheidsbeleid, de aanpak laaggeletterdheid en het Sport- en beweegakkoord
- We onderzoeken in welk beleid en welke projecten we doelen met betrekking tot bestaanszekerheid kunnen toevoegen
- Bij het actualiseren van het beleidskader Sociaal Domein geven we bestaanszekerheid een centrale plek, zodat de integrale samenhang met beleid in het sociaal domein wordt bevorderd

Derde en vierde kwartaal 2024

Meer inwoners
hebben de zekerheid
van een betaalbare
en passende
woonruimte

Meer inwoners hebben de zekerheid van een betaalbare en passende woonruimte

Binnen de gemeente Barneveld is, vergelijkbaar met heel Nederland, sprake van schaarste aan betaalbare koop- en huurwoningen. Wonen is een basisbehoefte. Het niet hebben van een passende woning kan stress opleveren en effect hebben op andere gebieden, zoals een minder goede gezondheid of onvoldoende inkomen.

Omdat er te weinig betaalbare woningen zijn, hebben onder andere jongeren moeite met het starten op de woningmarkt. Daarnaast is het moeilijk om door te stromen naar een meer passende woning behorende bij de levensfase of een nieuw ontstaande situatie binnen het huishouden.

Onderzoek doen naar mogelijkheden om verschillende doelgroepen voorrang te verlenen bij de toewijzing van betaalbare huur- en koopwoningen

- Binnen de regio Foodvalley onderzoeken wij samen met regiogemeenten en woningcorporaties de wettelijke mogelijkheden om de huisvestingsverordening aan te passen

Derde kwartaal 2024
t/m eerste kwartaal
2025

Soms krijgt de politie te maken met mensen met onbegrepen gedrag en kan hen niet overdragen aan andere organisaties. Dat blijkt uit eigen ervaring en gesprekken met verschillende maatschappelijke organisaties. Een "time out bed / noodbed" kan dan mogelijk een oplossing bieden als opvang in de eigen woonsituatie op dat moment niet kan. Deze oplossingsrichting is door verschillende maatschappelijke partners aangedragen, maar niet eenvoudig gerealiseerd. Onderzoek naar deze oplossingsrichting, voor welke situaties dit helpt en wat de (rand)voorwaarden zijn, is nodig.

Onderzoek doen naar de mogelijkheid voor 1 time-out plek voor 1 of 2 dagen inclusief hulpverlening

- Onderzoek doen naar de achtergrond van het probleem en de noodzaak van dit betreffende bed. Welke opties zijn er om het probleem op te lossen?

Eerste kwartaal 2025
t/m eind 2025

Meer inwoners hebben de zekerheid van een betaalbare en passende woonruimte

De woonzorgvisie 'Een thuis voor iedereen in Barneveld' is een visie op wonen, zorg en welzijn voor diverse aandachtsgroepen. De woonzorgvisie staat niet op zichzelf, maar heeft een relatie met onder andere de woonvisie, het beleidsplan 'mensen voorop' en het Programma Bestaanszekerheid.

Waarborgen van het thema bestaanszekerheid in de op te stellen woonzorgvisie

- Twee thematrekkers van het Programma Bestaanszekerheid nemen deel in de projectgroep van de woonzorgvisie

Derde kwartaal 2024
t/m eerste kwartaal
2025

Welzijn Barneveld organiseert met de inzet van woonadviseurs jaarlijks een aantal huisbezoeken. De woonadviseurs bekijken of de woning en woonsituatie geschikt is of geschikt te maken is om zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen. Ze geven hierover een vrijblijvend advies. We constateren dat de huidige werkwijze vaak niet helemaal meer goed aansluit bij de doelgroep. Steeds minder inwoners maken gebruik van Woonbewust.

Evalueren van de aanpak Woonbewust en aanpassen van de werkwijze

- We evalueren de aanpak Woonbewust
- Op basis van dat advies wordt de werkwijze (zo nodig) aangepast

Derde en vierde
kwartaal 2024

Faseplan
Bestaanszekerheid
Inspanningen eerste fase